

Seat No. : _____

NR-103

November-2025

B.A., Sem.-III

SEC-236 : Economics

(Environmental Economics)

(As per NEP-2020)

Time : 1:00 Hour]

[Max. Marks : 25

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

1. અર્થતંત્ર અને નિવસનતંત્ર વચ્ચેના આંતરસંબંધોનું વિશ્લેષણ કરો. 10
અથવા
1. આર્થિક વિકાસ અને પર્યાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ સવિસ્તાર સમજાવો. 10
2. પ્રાકૃતિક સંસાધનોના પ્રકારો અને પુનઃ પ્રાપ્ય અને પુનઃ અપ્રાપ્ય સંસાધનોની લાક્ષણિકતાઓનું વર્ણન કરો. 10
અથવા
2. આર્થિક વિકાસની પ્રક્રિયામાં કુદરતી સંસાધનોની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. 10
3. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ આપો : (કોઈપણ પાંચ) 5
  - (1) નીચેનામાંથી કયું નિવસનતંત્રનું કાર્ય છે ?
    - (a) ઊર્જા પ્રવાહ અને પોષકતત્ત્વોનું ચક્ર
    - (b) ચલણ વિનિમય
    - (c) રાજકીય શાસન
    - (d) ઊર્જા ચક્ર
  - (2) આર્થિક વિકાસ નીચેનામાંથી કઈ પર્યાવરણીય અસરો તરફ દોરી શકે છે ?
    - (a) પ્રદૂષણમાં ઘટાડો
    - (b) કુદરતી સંસાધનોનો વધુ પડતો ઉપયોગ
    - (c) જૈવવિવિધતામાં વધારો
    - (d) પ્રકૃતિનું સંરક્ષણ

- (3) ટકાઉ વિકાસનો ઉદ્દેશ્ય કયો હોઈ શકે ?
- (a) ફક્ત આર્થિક વિકાસને મહત્તમ બનાવવો.
  - (b) પર્યાવરણીય ખર્ચને અવગણવો.
  - (c) પર્યાવરણીય સંરક્ષણ સાથે આર્થિક વિકાસને સંતુલિત કરવો.
  - (d) ફક્ત ઔદ્યોગિક વિસ્તરણ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું.
- (4) નીચેનામાંથી કયું કુદરતી સંસાધનનું ઉદાહરણ નથી ?
- (a) ખનિજો
  - (b) ચલણી સિક્કો
  - (c) પાણી
  - (d) હવા
- (5) પુનઃ પ્રાપ્ય સંસાધનો એવા છે જે _____
- (a) ફક્ત એક જ વાર વાપરી શકાય છે.
  - (b) માનવસર્જિત સંસાધનો છે.
  - (c) સમય જતાં કુદરતી રીતે પુનર્જીવિત થઈ શકે છે.
  - (d) મર્યાદિત અને ખતમ થઈ શકે તેવા છે.
- (6) નીચેનામાંથી કયું પુનઃ પ્રાપ્ય સંસાધન છે ?
- (a) સૌર ઊર્જા
  - (b) કોલસો
  - (c) પેટ્રોલિયમ
  - (d) આયર્ન ઓર
-

Seat No. : _____

NR-103

November-2025

B.A., Sem.-III

SEC-236 : Economics

(Environmental Economics)

(As per NEP-2020)

Time : 1:00 Hour]

[Max. Marks : 25

Instruction : Figures to the right indicate marks of the questions.

1. Analyze the interrelationship between the economy and the ecosystem. **10**

OR

1. Explain in detail the relationship between economic development and the environment. **10**

2. Describe the types of natural resources and characteristics of renewable and non-renewable resources. **10**

OR

2. Discuss the role of natural resources in the process of economic development. **10**

3. Answer by choosing the correct option : (Any **five**) **5**

(1) Which of the following is a function of an ecosystem ?

- (a) Energy flow and nutrient cycling
- (b) Currency exchange
- (c) Political governance
- (d) Energy Cycle

(2) Economic development can lead to which of the following environmental impacts ?

- (a) Decrease in pollution
- (b) Overexploitation of natural resources
- (c) Increase in biodiversity
- (d) Conservation of nature

- (3) Sustainable development aims to _____
- (a) maximize economic growth only
  - (b) ignore environmental costs
  - (c) balance economic growth with environmental protection
  - (d) focus only on industrial expansion
- (4) Which of the following is not an example of a natural resource ?
- (a) Minerals
  - (b) Currency coin
  - (c) Water
  - (d) Air
- (5) Renewable resources are those which _____
- (a) can be used only once
  - (b) are man-made resources
  - (c) can regenerate naturally over time
  - (d) are limited and exhaustible
- (6) Which of the following is a renewable resource ?
- (a) Solar energy
  - (b) Coal
  - (c) Petroleum
  - (d) Iron ore
-